

WESTFRIESLAND

DATUM Oktober 2021

AAN

BIJLAGEN 1

STELLER Westfriese griffiers

ONDERWERP Concrete uitwerking
 doorontwikkeling Regionale
 raadsledenbijeenkomsten

CONCRETISERING DOORONTWIKKELING REGIONALE SAMENWERKING GEMEENTERADEN

Inleiding

Aan uw presidia is eerder het “memo concretisering doorontwikkeling regionale samenwerking gemeenteraden” aangeboden (zie bijlage 1). Daarin staat geschetst wat de aangepaste werkwijze voor de regionale raadsledenbijeenkomsten na het zomerreces 2021 wordt. Met deze aangepaste werkwijze wordt beoogd dat de raden meer sturing krijgen op regionale bijeenkomsten en regionale dossiers. In het zomerreces 2021 is gewerkt om deze aangepaste werkwijze concreet inhoud te geven.

De basis voor de concrete uitwerking ligt in de strategisch regionale termijnagenda van regionale dossiers. De rol en positie van raden wordt daarin per onderwerp duidelijk aangegeven. Ook welke bijeenkomst daar het beste bijpast. Raden kunnen daar invloed (via de presidia) op gaan uitoefenen en hun eigen regionale dossiers makkelijk naar voren brengen.

Essentie regionale samenwerking

De bestuurlijke ambities van de Westfriese gemeenteraden zijn vastgelegd in het Pact 7.1. Daarnaast zijn taken (boven)regionaal georganiseerd in gemeenschappelijke regelingen.

Regionale samenwerking is essentieel om verschillende maatschappelijke taken aan te pakken en uit te voeren. Dit vraagt ook om eigenaarschap en betrokkenheid van gemeenteraden. Regionale raadsledenbijeenkomsten kunnen daar een belangrijke rol in hebben.

De bijeenkomsten zorgen voor centrale informatievoorziening, ontmoeting/verbinding en afstemming. Het is van belang dat gemeenteraden vertrouwen hebben in elkaar dat een ieder het juiste voor heeft met de regio. De regio reikt verder dan de gemeentegrenzen.

Uitgangspunt van de doorontwikkeling is dat de lokale autonomie en besluitvorming leidend is voor de gemeenteraden. De regionale bijeenkomsten raden spitsten zich dan ook toe op gezamenlijke beeldvorming, het zoeken naar onderlinge afstemming en daarmee het goed in positie brengen van de raden.

Concrete acties doorontwikkeling

1. Aan de presidia wordt een **strategische regionale termijnagenda** aangeboden. In deze agenda worden regionale onderwerpen opgenomen die de portefeuillehoudersoverleggen VVRE, Madivosa, ABZ (hierna te noemen: pho's) aan de raad willen voorleggen. Deze termijnagenda biedt het inzicht in de te verwachten onderwerpen op de korte en langere termijn. Bespreking in de presidia kan van invloed zijn op de inhoud, de wijze van agendering en de planning.

Deze termijnagenda wordt niet alleen gevoed met agenderingsverzoeken van pho's maar ook met onderwerpen die – veelal pas op langere termijn – vanuit het Uitvoeringsprogramma Pact worden aangeboden. Daarnaast worden P&C-documenten van de gemeenschappelijke regelingen (kadernota,

jaarrekening, begroting) in de termijnagenda opgenomen. Verzoeken van externe partners kunnen daar ook deel van uitmaken.

2. Bij elk onderwerp zal in de termijnagenda worden vermeld wat het **karakter van de agendering** is:

- * informatief: de initiatiefnemer informeert de raadsleden; de raadsleden kunnen vragen stellen.
- * interactief: de initiatiefnemer legt vragen voor aan de raadsleden die hierover (vaak in subgroepen) met elkaar in gesprek gaan; het college is toehoorder.

Voor *informatieve onderwerpen* geldt een voorkeursvolgorde, nl.:

- * schriftelijke informatie heeft de voorkeur;
- * als dat niet wenselijk/mogelijk is vindt een digitale vergadering plaats.

Hierdoor kan zo efficiënt mogelijk worden omgegaan met de kostbare tijd van de deelnemers.

Voor *interactieve onderwerpen* geldt het volgende:

- * deze vinden in een fysieke overlegbijeenkomst plaats;
- * van tevoren (tijdig) vindt zo volledig mogelijke informatieverstrekking plaats.

3. Gelegenheid wordt gegeven aan **agenderingsverzoeken door raadsleden**

Agenderingsverzoeken en initiatieven van raadsleden moeten meer de ruimte krijgen op de agenda (naast de initiatieven van het Raadsledenpodium). Uiteraard moet het daarbij gaan om onderwerpen met een regionaal karakter én die de bevoegdheid van de raad betreffen. Daarbij kan onderscheid gemaakt worden: is het karakter van de agendering informatief of interactief? Om dit goed te organiseren wordt er van de verzoekende raadsleden gevraagd om een agenderingsverzoek in te dienen. Hiervoor is een format in ontwikkeling. Deze verzoeken worden toegevoegd aan de strategische termijnagenda.

4. Op basis van de termijnagenda en agenderingsverzoeken van raadsleden worden vervolgens voorbereid:

- a. door de griffiers: **overlegbijeenkomsten** (5x per jaar, data worden vooraf gepland, uitgangspunt is fysiek vergaderen) voor de interactieve onderwerpen. Uitgangspunt is dan dat het gesprek over dossiers tussen de deelnemers kan plaatsvinden. Hiervoor worden zo mogelijk meer interactieve digitale middelen ingezet. Het raadsledenpodium blijft een vast agendapunt in overlegbijeenkomsten.
- b. door de colleges: digitale of fysieke **informatiebijeenkomsten** (3x per jaar, op een woensdag) voor de informatieve onderwerpen.

Uitgangspunt is dat vóór regionale informatiebijeenkomsten zo veel als enigszins mogelijk inhoudelijke informatie wordt gedeeld met de raden.

De nieuwe werkwijze wordt geëvalueerd zodat eventueel kan worden bijgestuurd. Eind 2022 wordt dit geëvalueerd in samenspraak met de raden en de Westfriese driehoek.

Bovenstaande moet gezien worden als een eerste stap om de aangepaste werkwijze voor regionale raadsledenbijeenkomsten concreet te maken. Daarna kunnen de volgende stappen worden gezet:

- Ontwikkeling van een regionale agendacommissie met daarin afvaardigingen van gemeenteraden (heroverweging Westfriese driehoek);
- openbaarheid van regionale bijeenkomsten;
- nadenken over de inzet van de regionale Westfriese website;
- het bijeenroepen van fractiespecialisten uit de 7 gemeenten bij de voorbereiding van specifieke thema's;
- verdere implementatie nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen en daaraan gerelateerde maatregelen.

Capaciteit om de ambities doorontwikkeling te realiseren

De huidige regionale bijeenkomsten worden georganiseerd door de Westfriese griffiers in afstemming en overleg met het Regioteam Pact van Westfriesland. In de praktijk is het een (te) grote opgave om dit binnen de bestaande capaciteit van de griffies te organiseren. Het is een constante strijd om prioriteiten en capaciteit. Regionale samenwerking door gemeenteraden vraagt om fatsoenlijke ondersteuning en

bestuurlijke keuzes. Deze vraag ligt uitdrukkelijk voor in de nieuwe bestuursperiode en wordt dan ook aan het begin van de periode door de griffiers concreet gemaakt.

Voorstel aan de presidia

- Kennisnemen van deze memo concretisering doorontwikkeling en bijbehorende brief.
- Reageren op de memo. Deze reacties worden meegenomen in de overdracht naar de nieuwe bestuursperiode. De basis voor de uitwerking is dan de huidige memo waarbij het laatste deel met vervolgstappen steviger worden uitgewerkt.
- Aan het begin van de nieuwe bestuursperiode wordt tijdens de eerste regionale bijeenkomst een voorstel gedaan om echte stappen te maken in de regionale samenwerking door gemeenteraden. De urgentie voor versnelling wordt benadrukt en staat dan centraal. Ook wordt de Raad voor het Openbaar Bestuur uitgenodigd om het rapport 'Goede ondersteuning, Sterke Democratie' toe te lichten.

Bijlage 1 – memo doorontwikkeling

CONCRETISERING DOORONTWIKKELING REGIONALE SAMENWERKING GEMEENTERADEN

Inleiding

De samenwerking in de huidige vorm loopt sinds 2014 en is de basis voor de verdere doorontwikkeling van de regionale samenwerking door gemeenteraden. Doorontwikkeling van de raadsledenbijeenkomsten is nodig omdat de raden zelf meer sturing willen geven aan de invulling van de regionale bijeenkomsten en invloed willen hebben op regionale dossiers. Dit maakt ook onderdeel uit van het besluit over het Pact 7.1.

Op 17 februari jl. heeft een werkbijeenkomst plaatsgevonden met 2 à 3 raadsleden van de Westfriesse raden over de doorontwikkeling. In een goede onderlinge sfeer is van gedachten gewisseld over concrete mogelijkheden om deze bijeenkomsten meer van, voor en door de raden te laten zijn. De uitkomsten hiervan zijn op 28 april met bijna dezelfde groep deelnemers besproken. Zij gingen akkoord met het doorzenden van deze memo naar de afzonderlijke presidia.

Als belangrijke voorwaarden voor de samenwerking werden genoemd: heb vertrouwen in elkaar, meer gezamenlijkheid stimuleren en het zoeken van de verbinding tussen de raden. Stel de regio meer centraal en beperk je niet uitsluitend tot de gemeentegrenzen.

Tijdens de bijeenkomst zijn de volgende zaken benoemd die verder worden uitgewerkt:

- maak de regionale agenda meer van de raden door hen de mogelijkheid te geven agenderingsverzoeken te doen en de agenda te laten opstellen;
- zet fractiespecialisten uit de raden bij elkaar op specifieke dossiers ter voorbereiding van de besluitvorming in de lokale raden;
- stimuleer meer interactie van raadsleden en minder eenzijdige informatieoverdracht Door colleges. Maak gebruik van digitale middelen;
- gebruik digitale bijeenkomsten voor informatievoorziening door colleges;
- het tijdig van tevoren ontvangen van de relevante informatie over een agendapunt zodat sprake kan zijn van een goede voorbereiding.

De lokale autonomie blijft leidend voor de gemeenteraden. De huidige regionale raadsledenbijeenkomsten vormen het fundament voor de doorontwikkeling. Later kan dan mogelijk worden gekeken of de regionale bijeenkomsten verder kunnen gaan dan de beeldvorming/oriëntatie.

Wat kan dit betekenen voor de doorontwikkeling van de regionale bijeenkomsten?

Belangrijke voorwaarden voor de doorontwikkeling zijn eerder in deze memo genoemd: vertrouwen, gezamenlijkheid, verbinding en de regio meer centraal. Deze voorwaarden worden versterkt door een aanpassing van de structuur van de regionale bijeenkomsten.

Algemene punten voor de doorontwikkeling

- Termijnagenda: om presidia meer invloed te geven op de inhoud van de agenda van de bijeenkomsten is een actuele termijnagenda nodig. Deze termijnagenda wordt met name gevuld door de portefeuillehoudersoverleggen Mdivosa en VVRE. De termijnagenda wordt gedeeld met de presidia zodat zij zelf onderwerpen kunnen plaatsen op de termijnagenda. Hiervoor komt een format. In de termijnagenda wordt opgenomen op welke wijze een onderwerp wordt behandeld (zie onderdeel structuur).
- Informatievoorziening voor en na regionale raadsledenbijeenkomsten: om de deelnemers

goed voor te bereiden op de bijeenkomsten wordt in beginsel informatie gedeeld voorafgaand aan de bijeenkomst. Na de regionale bijeenkomst worden de raden op hoofdlijnen geïnformeerd over de inhoud van deze bijeenkomst en een mogelijk vervolg.

- Aanpassing van de structuur van de regionale raadsledenbijeenkomst: door de aanpassing van de structuur kan er meer betrokkenheid en interactie worden georganiseerd voor en door raadsleden. Hier wordt verder in dit memo op ingegaan.
- Digitalisering: bepaalde regionale bijeenkomsten kunnen digitaal plaatsvinden. Hier kan ook gebruik worden gemaakt van digitale interactieve ‘tools’ zoals Mentimeter. Verder kan gebruik gemaakt worden van digitale kanalen om informatie op te halen bij gemeenteraden over bepaalde thema’s.
- Ontmoeting en netwerken: er wordt ruimte gecreëerd voor de onderlinge ontmoeting en het netwerken tijdens de bijeenkomst. Dit om begrip, gezamenlijkheid, samenwerking, verbinding en het vertrouwen te versterken tussen de raden.
- Het raadsledenpodium: krijgt meer ruimte. Deelnemers worden nadrukkelijker uitgenodigd om hier onderwerpen/ideeën en dilemma’s voor aan te dragen.
- Efficiency: door regionaal te organiseren kan de druk lokaal verminderen.
- Eigenaarschap gemeenteraden: het is van belang dat gemeenteraden de verantwoordelijkheid voelen en nemen.
- Locatie: fysieke bijeenkomsten vinden plaats in Het Postkantoor in Bovenkarspel.

Een aangepaste structuur

Om duidelijkheid te creëren in de aard van de bijeenkomsten en de rol/positie van de gemeenteraden wordt voorgesteld om twee typen regionale bijeenkomsten te organiseren:

- * regionale informatieve raadsledenbijeenkomsten;
- * regionale overleg raadsledenbijeenkomsten.

De regionale informatieve raadsledenbijeenkomsten

Het doel van deze bijeenkomsten is dat colleges de raden actief kunnen informeren over regionale dossiers. Deze informatie kan beeldvormend/oriënterend zijn voor mogelijke besluitvorming op lokaal niveau. De deelnemers kunnen vragen stellen aan de portefeuillehouders. Deze bijeenkomsten worden georganiseerd door het Regioteam Pact in overleg met de Westfriesse griffiers. De onderwerpen zijn afkomstig van de termijnagenda.

De vorm van de avond (fysiek of digitaal) is afhankelijk van het onderwerp en de overige agendapunten van de avond. Één van de Westfriesse burgemeester is avondvoorzitter.

Verder is de regionale website ([Home | Regio WF \(regiowestfriesland.nl\)](https://www.regiowestfriesland.nl)) de vindplaats voor regionale informatie. Deze moet beter worden ingezet.

Regionale overleg raadsledenbijeenkomsten

Doel van deze bijeenkomsten is dat de deelnemers het gesprek kunnen voeren en overleg kunnen hebben op specifieke regionale dossiers. Ook kan er afstemming plaatsvinden over de eigen rol, positie en de inzet raadsinstrumenten. In het proces van deze dossiers wordt dan ook rekening gehouden met de uitkomsten van dit gesprek. Naast beeldvorming/oriëntatie vindt er ook meer inhoudelijke afstemming plaats.

Deze bijeenkomsten worden georganiseerd door de Westfriesse griffiers in overleg met het Regioteam Pact. De onderwerpen zijn afkomstig van de termijnagenda of kunnen voorkomen uit de regionale informatieve bijeenkomsten. Een Westfriesse burgemeester of een raadslid kan avondvoorzitter zijn. Deze bijeenkomsten zijn fysiek en interactief.

Het kan ook dat voor een specifiek dossier een aparte bijeenkomst wordt georganiseerd waarbij specialisten/woordvoerders uit iedere gemeenteraad worden uitgenodigd om het gesprek te voeren. Hier kunnen dan bijvoorbeeld ook externe sprekers voor worden uitgenodigd. Het gaat dan ook om het verdiepen van een bepaald thema waar raden meer over willen weten.

Verdere doorontwikkeling

Het is van belang om draagvlak te hebben voor de doorontwikkeling van de regionale raadsledenbijeenkomsten. Met de voorgestelde wijzigingen worden stappen genomen om de raad meer en actiever te betrekken bij de regionale bijeenkomsten en dossiers. Na deze aanpassing zijn later nog meer ontwikkelingen mogelijk, denk aan:

- een regionale agendacommissie vanuit de gemeenteraden;
- een voorbereidende regionale commissie (zonder het lokale mandaat ter discussie te stellen);
- kleinere specialistengroepen vanuit de gemeenteraden;
- verder gebruik van digitale middelen om raden te betrekken;
- openbaarheid en bijvoorbeeld spreekrecht van inwoners/organisaties.

Planning

Het is de intentie om deze werkwijze door te voeren na het zomerreces 2021. Maar voor die tijd moeten de presidia van de verschillende gemeenteraden hiermee akkoord gaan. Hierna kunnen de raden worden geïnformeerd. De aangepaste werkwijze wordt ook geborgd richting een nieuwe bestuursperiode.